

חינוך בפרשה - פורים

בראותם יחד...

צדיקי הדורות לימדו על עומק ההסתר של קדושת ימי הפורים. מחובתנו להסביר לתלמידינו וללמדם שהזמן קדוש הוא. לא לגעור בהם, לא לכעוס על עליזותם. הם אינם יבינו מעצמם מה שלא הסברנו להם...

הימים 'רועשים' מאוד, ולא רק רעשי הנפצים. המוני רעשי רקע שמסיחים את הדעת. עיסוקי משלוחי המנות, ההשקעה בתחפושות, ריבוי ממתקים. עלינו לדבר שישמעו למרות הרעש, ואין כמו סיפור טוב...

תענית אסתר לפנות ערב, ביהכנ"ס מתמלא לקראת מקרא מגילה. צהלה ושמחה יורדות על ברדיטשוב. רבינו הקדוש 'סניגורן של ישראל' עומד לצאת מחדרו בצד בית הכנסת ל'מעריב', והנה אשה מתייצבת, חלושה ומתוחה, ועוף בידה. "הרב! השוחט הורה לי לשאול את הרב...". הרבי מתבונן בעוף, וחורץ שהוא טרף ואין לאכלו. "אבוי!" מתפרצת האשה בבכי "בעלי חולה בבית, בקושי השגתי כמה 'רובל' לעוף... קניתי להעמיד עבורו 'מרק עוף' לחיזוק גופו...". הרבי מרגיעה ומורה שתעלה כעת לעזרת הנשים, ולה' הישועה!

רבי לוי יצחק מוריד השטריימל מעל ראשו, יוצא מהדלת האחורית, ו'טס' לביתו שלו. הרבנית כבר בבית הכנסת, אך השאירה בבית 'כל טוב'... רבי לוי יצחק אוסף לתוך סל גדול חלות טריות, בשר ודגים וכל מטעמים... הוא ממהר לעבר ביתם של הזוג המבוגר. נכנס בשקט, ושומע את היהודי החולה נאנח בחדר הפנימי "מי שם?", שואל המסכן. "פורים שמח!" משיב הרבי, ובחיפזון עורך שלחן כיאה ליום זה מכובד.

הרבי שב לביהכנ"ס. הציבור שהתפלא "היכן הרבי? למה לא יוצא לתפילה?" שמח בהקנסו. בתום 'מקרא מגילה' הלכו הרבי ורבניתו לביתם, והנה שלחן ריק! האוכל שהכינה במטבח, אינו! הרבנית זעקה בחרדה "היו כאן גנבים!" אך כשהיא ראתה את הנקרה על פניו הק', הבינה... 'משלוח מנות'... ומתנות לאביונים!'

כשהענייה באה לביתה, גילתה שלחן עמוס במעדני מלכים! שאלה את בעלה החולה, שהשיב "לא יודע! מישהו בא וקרא בקול 'פורים שמח'...". בעיר לחששו שאליהו הנביא ביקר בביתם והביא בעצמו 'מנות'!'

המן ניצל את מצבנו היורד והקשה. במקום 'ישנו עם אָחָד' הפכנו ל'מפְזָר ומפְרָד', בלי ההדיות, ללא ערבות חברתית. כנצר לעמלק ידע המן שזו עת מצוא לפגוע בנו. 'המהפך' בא כאשר אסתר מצְנָה על למרדכי "לך פְּנוֹס אֶת כָּל הַיְּהוּדִים" תאגד ותאחד! וצומו עָלֵי וְאֵל תֹּאכְלוּ וְאֵל תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים... אתם תתפללו עלי, גם אֲנִי וְנִעְרֹתֵי אֲצוּם פֶּן, אֲנִי – אתפלל עליכם. כל אחד יתפלל בעד האחר, למרות שהוא עצמו בסכנה.

נדבר על כך בכיתה, לזכור את 'הנידחים' במשלוחי מנות ובתוכניות הכיתה. לעודדם להביא 'מנות' לשמור, למנקה, וכמובן לא לפסוח על הנְחָשְׁלִים בקצה הכיתה... ולא בפורים בלבד, אלא מפורים ואילך... אחדות!

ילדי הכיתה ביקשו מהמלמד שיעזור להם להכין הצגה לפורים. המלמד נענה – בתנאי שהתפקידים יקבעו בגורל! הילדים כבר קבעו כי 'מלך הכיתה' יהיה הפורים רב... בלית ברירה הסכימו לתנאי. עשו גורל אמיתי, גְלוּי לְכָל הָעַמִּים, וה'מחליטים הכיתתיים' התאכזבו! "מה? הוא תפקיד ראשי?...". בסוף הופתעו! התגלו כישרונות! ההצגה הביאה לרעננות חברתית בכיתה, הרי נחשפו בעלי כישרון שהיו תמיד מוקצים (מל' קצה).

הרה"ק רבי אייזיק הכהן מקוריץ, תלמיד המגיד ממעזריטש, היה מפרש, המן מְכַנֶּה צָרָר כָּל הַיְּהוּדִים, צורר מלשון כוֹרֵךְ וקוֹשֵׁר. בגזירותיו עורר את בני להתחברות והתאחדות. ב'שמחת תורה' חטפנו מכה קשה, לא תקפ"ץ. בעת המלחמה חווינו התעוררות עצומה לאחדות ישראל. בעתות משבר, שְׁכוֹל וצער מתאחדים.

לא ניתן ל'הפסקת אש' להיות 'הפסקת אחוה'. נישאר צרורים יחד! נזכור ונלמד דברי הרמב"ם כי מנות לעניים ומתנות לאביונים חשובים הרבה יותר מסעודה מושקעת בבית... ישנו עם אָחָד, זכו לראות יחד בתכלת מרדכי. נזכה כולנו יחד במהרה לאור הגדול בבוא לציון גואל במהרה בימינו, אמן!

פורים שמח - כשאני משמח אחר!

יחיאל מיכל מונדרוביץ'

להארות והזמנות: 123ymm@gmail.com